ליקוטי הלכות — הלכות אבדה ומציאה

א עַל פִּי מַה שֶּׁכָּתַב רַבֵּנוּ נֵרוֹ יָאִיר בַּמַּאֲמָר וַיִּבֶן ה' אֱלֹהִים אֶת הַצֵּלָע וְכוּ' (סִימָן סז) שֶׁכָּל הַנְּפָשׁוֹת מְלֻבָּשִׁין בְּהַכָּבוֹד, כִּי הַכָּבוֹד הִיא אֵם כָּל חָי. וְלִפְעָמִים הַנֶּפֶשׁ נִתְרַחֶקָה מִן הַכָּבוֹד וַאֲזַי הַנֶּפֶשׁ עֲיֵפָה, וְזֶהוּ עַל יְדֵי שֶׁאֵין מִתְפַּלְּלִין בְּכַוָּנַת הַלֵּב בִּבְחִינַת בִּשְׁפָתָם כִּבְדוּנִי וְלִבָּם רָחַק. כִּי כַּוָּנַת הַלֵּב הוּא בְּחִינַת נֶפֶשׁ בִּבְחִינַת "אֵלֶיךָ ה' נַפְשִׁי אֶשָּׂא" וּפֵרֵשׁ רַשְׁ"י לִבִּי אֲכַוֵּן. וַאֲזַי צָרִיךְ לְהַחֲיוֹת הַנֶּפֶשׁ עַל יְדֵי בְּחִינַת מַיִם קָרִים, וּמַיִם קָרִים נַעֲשִׂין עַל יְדֵי בְּחִינַת רְעָמִים, וְהֵם בָּאִין עַל יְדֵי שְׁנוֹתְנִין כָּבוֹד אֶל זָקֵן שֶׁשָּׂכַח תַּלְמוּדוֹ, עַיֵּן שָׁם הֵיטֵב, כִּי הִתְרַחֲקוּת הַנֶּפֶשׁ מִן הַכָּבוֹד גּוֹרֵם שִׂכְחָה אֶל הַזָּקֵן בִּבְחִינַת וְאָבְדָה חָכְמַת חֲכָמָיו וְכוּ', עַיֵּן שָׁם הֵיטֵב:

עִנְיַן הַשָּׂבַת אֲבֵדָה קֹדֶם יֵאוּשׁ דַּיְקָא:

א עַל־פִּי הַמַּאֲמָר 'וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה קְרָא אֶת יְהוֹשֻׁעַ וְהִתְיַצְּבוּ בְּאֹהֶל מוֹעֵד' וְכוּ' (סִימָן וָא"ו), עַיֵּן שָׁם עִנְיַן תְּשׁוּבָה:

וְאִיתָא שָׁם שֶׁעַל־יְדֵי תְּשׁוּבָה נַעֲשֶׂה בְּחִינַת אָלֶף, כִּי הַבַּעַל תְּשׁוּבָה צָרִיךְ לִהְיוֹת בָּקִי בַּהֲלָכָה בָּקִי בְּרָצוֹא בָּקִי בְּשׁוֹב, בְּחִינַת "אִם אֶסַּק שָׁמַיִם שָׁם אָתָּה וְאַצִּיעָה שְׁאוֹל הִנֶּךָּ", אֶסַּק שָׁמַיִם זֶה בְּחִינַת נְקֻדָּה הָעֶלְיוֹנָה שֶׁעַל הָאָלֶף שֶׁהִיא בְּחִינַת כֹּסֶא דְּמִתְכַּסְיָא לְעֵלָּא מִגַּג שֶׁבָּאָלֶף בְּחִינַת בַּמֶּפָלָא מִמְּךָ אַל תִּדְרֹשׁ וְכוּ'. וְאַצִּיעָה שְׁאוֹל הִנֶּךָּ, זֶה בְּחִינַת נְקֻדָּה הַתַּחְתּוֹנָה, כִּי עִקַּר הַתְּשׁוּבָה עַל־יְדֵי דְּמִימָה וּשְׁתִיקָה בְּחִינַת דֹּם לַה' וְהִתְחוֹלֵל לוֹ. וְעַל־יְדֵי הַדְּמִימָה וְהַשְׁתִיקָה נַעֲשֶׂה בְּחִינַת נְקֻדָּה הַתַּחְתּוֹנָה. וְעַל־יְדֵי הַתְּשׁוּבָה שֶׁהוּא בְּחִינַת כֶּתֶר נַעֲשֶׂה בְּחִינַת נְקֻדָּה הָעֶלְיוֹנָה. וְעַל־יְדֵי הַבּוּשָׁה שֶׁמִּתְבַּיֵּשׁ כְּשֶׁשּׁוֹמֵעַ בְּזִיּוֹנוֹ וְשׁוֹתֵק שֶׁזֶּה עִקַּר הַתְּשׁוּבָה כַּנַּ"ל, עַל־יְדֵי זֹאת הַבּוּשָׁה נַעֲשֶׂה הַוָּא"ו שֶׁבְּתוֹךְ הָאָלֶף שֶׁהִיא בְּחִינַת רָקִיעַ כְּלָלִיּוּת הַגְּוָנִין, כִּי עַל־יְדֵי הַבּוּשָׁה נִשְׁתַּנֶּה פָּנָיו לְכַמָּה גְּוָנִין וְכוּ', עַיֵּן שָׁם כָּל זֶה הֵיטֵב (כִּי כָּאן נִכְתַּב שֶׁלֹּא כַּסֵּדֶר קְצָת).

וּכְלַל הָעִנְיָן כָּלוּל בִּתְמוּנַת אָלֶף שֶׁהוּא נְקֻדָּה הָעֶלְיוֹנָה וּנְקֻדָּה הַתַּחְתּוֹנָה וְוָא"ו, וְהוּא בְּחִינַת שָׁלֹשׁ מִצְוֹת שֶׁנִּצְטַוּוּ יִשְׂרָאֵל בִּכְנִיסָתָן לָאָרֶץ. לְהַכְרִית זַרְעוֹ שֶׁל עֲמָלֵק זֶה בְּחִינַת נְקֻדָּה הַתַּחְתּוֹנָה בְּחִינַת יְהוֹשֻׁעַ, וְלִבְנוֹת בֵּית הַבְּחִירָה זֶה בְּחִינַת נְקֻדָּה הָעֶלְיוֹנָה בְּחִינַת מֹשֶׁה דַּעַת, וּלְמַנּוֹת מֶלֶךְ זֶה בְּחִינַת וָא"ו שֶׁבְּתוֹךְ הָאָלֶף, כִּי שָׁלֹשׁ מִצְוֹת אֵלּוּ הֵם בְּחִינַת הִתְשׁוּבָה עַיֵּן שָׁם כָּל זֶה בְּסוֹף הַמַּאֲמָר הַנַּ"ל:

עַל־פִּי הַתּוֹרָה 'אַשְׁרֵי הָעָם – הַשְׁגָּחָה שְׁלֵמָה' בְּסִימָן יג עַיֵּן שָׁם כָּל הַתּוֹרָה:

א וְנַעְתִּיק קְצָת הַמָּכְרָח לְעִנְיָנֵנוּ וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: 'לְהַמְשִׁיךְ הַשְׁגָּחָה שְׁלֵמָה אִי אֶפְשָׁר אֶלָּא עַד שֶׁיְּשַׁבֵּר תַּאֲוַת מָמוֹן, וּשְׁבִירָתָהּ הִיא עַל־יְדֵי צְדָקָה, כִּי אִיתָא בַּזֹּהַר: 'רוּחָא נָחִית לְשַׁכֵּךְ חֲמִימָא דִּלְבָּא, וְכַד נָחִית רוּחָא לְבָא מְקַבֵּל לֵהּ בְּחֶדְוָה דִּנְגוּנָא דִּלְוָאי'. 'רוּחָא' זֶה בְּחִינַת צְדָקָה שֶׁהוּא רוּחַ נְדִיבָה עַל־יָדוֹ מְקָרְרִין חֲמִימוּת תַּאֲוַת מָמוֹן וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת קְטֹרֶת וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת הִתְגַּלּוּת מָשִׁיחַ שֶׁאָז יִתְבַּטֵּל

חֶמְדַּת הַמָּמוֹן וְכוּ'. וּכְפִי הַבִּטּוּל שֶׁל עֲבוֹדָה זָרָה זֹאת שֶׁל תַּאֲוַת מָמוֹן כֵּן נִתְבַּטֵּל הַחָרוֹן אַף וְכוּ', וְנִתְמַשֵּׁךְ חֶסֶד בָּעוֹלָם וְכוּ', וְעַל־יְדֵי זֶה יִתְמַשֵּׁךְ הַדַּעַת שֶׁהוּא בִּנְיַן הַבַּיִת הַמִּקְדָּשׁ, כִּי 'מִי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ דֵּעָה' וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת הִתְגַּלּוּת הַתּוֹרָה שֶׁל לֶעָתִיד לָבוֹא וְכוּ'.

וְהַכְּלָל, שֶׁעַל־יְדֵי שֶׁמְּשַׁבְּרִין תַּאֲוַת מָמוֹן עַל־יְדֵי צְדָקָה, עַל־יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ חֶסֶד וְעַל־יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ הַדַּעַת וְהַשֵּׂכֶל וְעַל־יְדֵי הַשֵּׂכֶל הַזֶּה הוּא יָכוֹל לִקַּח וּלְקַבֵּץ הַנְּפָשׁוֹת וּלְהַעֲלוֹתָם בִּבְחִינַת מַיִן נוּקְבִין בִּבְחִינַת "וְלִקֵּחַ נְפָשׁוֹת חָכָם". וְעַל־יְדֵי זֶה מְיַחֵד קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ, וְעַל־יְדֵי הַיִּחוּד הַזֶּה נוֹלָד הַתּוֹרָה, בִּבְחִינַת "עִיר גִּבֹּרִים עָלָה חָכָם וַיֹּרֶד עֹז מִבְטֶחָה" וְכוּ', וְעַל־יְדֵי הַמְשָׁכַת הַתּוֹרָה נִמְשָׁךְ הַשְׁגָּחָה וְכוּ'. וְכָל אֶחָד כְּפִי קִרְבּוֹ אֶל הַתּוֹרָה כֵּן הַשְׁגָּחַת ה' יִתְבָּרַךְ עָלָיו וְכוּ', הַיְנוּ בְּחִינַת הַשְׁגָּחָה שְׁלֵמָה שֶׁחוֹזְרִים וְנִצְטַיְּרִים בְּעֵינָיו וְכוּ', עַיֵּן שָׁם כָּל זֶה הֵיטֵב:

הֲלָכָה ד בְּהִלְכוֹת מַתָּנָה הֲלָכָה ה אוֹת ע"ד: